

## Алматы қаласы бойынша іссапар есебі

2023 жылдың 03-13 желтоқсан аралығында Қазтұтынуодағы Қарағанды Университетінің аға оқытушысы Абиев Е.С. Алматы қаласында ғылыми жобаның күнтізбелік жоспарын орындау мақсатында іс-сапарда болды. Ғылыми зерттеу жобасының тақырыбы мен бағыты: "Тау-кен немесе құрылыс жұмыстарын жүргізу кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз етудің қылмыстық-құқықтық және криминологиялық шаралары" (ИРН АР 19675171).

Іссапардың мақсаты-2023 жылға арналған ғылыми жобаның күнтізбелік жоспарын орындау. Іссапардың міндеттері-зерттеу нәтижелерінің репрезентативтілігін, эмпирикалық материал жинауды, сарапшылардан, кәсіпорындар мен мекемелердің қызметкерлерінен сауалнама жүргізуді қамтамасыз ету, тау-кен немесе құрылыс жұмыстарын жүргізу кезінде қауіпсіздік ережелерін бұзу туралы істер бойынша тергеу және сот практикасын зерделеу.

1 күн. "Тұран" университеті жанындағы Құқық ғылыми-зерттеу институтына келу (Сәтбаев көшесі, 16а). Институт директоры, з.ғ. д., проф. Акимжанов Талғат Құрманұлымен кездесу өткізілді. Онымен қоғамдық қауіпсіздікке және қоғамдық тәртіпке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтарға қарсы іс-қимыл саласындағы қылмыстық және қылмыстық іс жүргізу заңнамасын теориялық талдау және жетілдіру, атап айтқанда, орталық Қазақстан өңірінде де, жалпы Республикада да тау-кен және құрылыс жұмыстарын жүргізу кезінде қауіпсіздік ережелерін бұзудың мәселелері талқыланды. ҚР ҚК 277-бабын заңнамалық регламенттеу және осы қылмыстық құқық бұзушылық үшін жаза тағайындау мәселелері, оны сот практикасында қолдану үрдістері қозғалды. Сонымен қатар, "Тұран" университетінің кітапханасында зерттеу тақырыбы бойынша заң әдебиеттері зерттелді.

2-күн. Қазақ ұлттық университетіне келу. Әл-Фараби (Әл-Фараби даңғылы, 71-үй). Қазақ ұлттық университетінің қылмыстық құқық, қылмыстық процесс және криминалистика кафедрасының меңгерушісімен з.ғ.

д., проф. Жансараева Рима Ренатовнамен және кафедраның ПОҚ қатысуымен дөңгелек үстел гранттық тақырып негізінде дөңгелек үстел өткізілді.

Дөңгелек үстелде тау-кен немесе құрылыс жұмыстарын жүргізу кезінде қауіпсіздік ережелерін бұзумен күресудің қылмыстық-құқықтық, криминологиялық және криминалистикалық мәселелері талқыланды. "Тау-кен немесе құрылыс жұмыстарын жүргізу кезінде қауіптілікті қамтамасыз етудің қылмыстық-құқықтық және криминологиялық шаралары" тақырыбында Қазтұтынуодағы Қарағанды университетінің аға ғылыми қызметкері Е. С. Абиев баяндама жасады.

Дөңгелек үстелді өткізудің мақсаты ҚР ҚК 277-бабына Құқықтық талдау жасау және осы қылмыстық құқық бұзушылықты дұрыс саралаудың құқықтық өлшемдерін анықтау, сондай-ақ тау-кен жұмыстарын жүргізу кезінде қауіпсіздік ережелерін бұзумен байланысты қылмыстардың ерекше белгілерін анықтау және осы негізде аталған қылмыстарды тергеуді оңтайландыруға арналған теориялық ережелер мен практикалық ұсынымдарды әзірлеу болып табылады. Дөңгелек үстел барысында фототүсірілім жүргізіліп, ақпараты бар суреттер Қазтұтынуодағы Қарағанды университетінің сайтында орналастырылды.

3-күн. Абылай хан атындағы Қазақ әлемдік қатынастар және әлемдік тілдері университеті (Мұратбаев көшесі, 200 үй). Университеттің халықаралық құқық кафедрасының профессоры, заң ғылымдарының кандидаты, доцент Кучуков Қайрат Махамбетовпен кездесу өтті. Кездесу барысында келесі мәселелер талқыланды:

-соңғы жылдары реформалаудың терең үдерісінен өтіп жатқан қылмыстық іс жүргізу және қылмыстық заңнамамен байланысты негізгі мәселелер.

-құқық бұзушылықтардың қылмыстық-құқықтық құрамдарының жекелеген түрлеріне ғылыми-теориялық және құқықтық түсініктеме беру тұрғысынан таяу шет елдерде еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғауды

қамтамасыз ету тетігінің қылмыстық-құқықтық және қылмыстық іс жүргізу аспектілері де қаралды.

Заң ғылымдарының кандидаты, доцент Қайрат Махамбетұлы Кучуковпен және кафедраның ПОҚ - мен тау-кен және құрылыс жұмыстарын жүргізу кезінде қауіпсіздік ережелерін бұзудың алдын алудың криминологиялық мәселелері талқыланды, осы саладағы кафедра оқытушыларының жұмыстары таныстырылды. Тау-кен немесе құрылыс жұмыстарын жүргізу кезінде ережелерді бұзған адамның жеке басының және экономиканың, сондай-ақ, тау-кен және құрылыс салаларын дамытудың қазіргі жағдайында одан әрі зерттеуді қажет ететіні атап өтілді. Атап айтқанда, мұндай адамдардың деструктивті мінез-құлқының негізінде жатқан мотивациясын, сондай-ақ осы мінез-құлықты тудыратын факторларды мұқият зерттеп, айқындау қажеттілігі айтылды. Сондай-ақ, тау-кен немесе құрылыс жұмыстарын жүргізу кезінде қауіпсіздік ережелерін бұзудың себебі қызметкерлердің әлеуметтік осал ұстанымдары ғана емес, сонымен қатар, олардың психофизиологиялық саласындағы жағдайды қабылдауға, деректерді өңдеуге және шешім қабылдауға байланысты ақаулар болуы мүмкін екендігі анықталды.

Сол күні ауданаралық экономикалық соттың судьясымен кездесу (Байзақов көшесі, 273 б), онда сарапшы, судья Есембаева Жанар Ережеповнамен кездесу өтті. Кездесудің мақсаты: зерттеу тақырыбы бойынша, атап айтқанда, тау-кен немесе құрылыс жұмыстарын жүргізу кезінде қауіпсіздік ережелерін бұзғаны үшін қылмыстық жауапкершілік және жаза тағайындау мәселелері бойынша пікір алмасу, сондай-ақ судьяларға сауалнама жүргізу қарастырылды. Әңгімелесуден кейін тау-кен және құрылыс жұмыстарын жүргізу кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету ережелері мен шарттарын бұзумен байланысты проблемаларды анықтау үшін судьяларға сауалнама жүргізілді.

4-күн. Қазақстан Республикасының Ұлттық кітапханасына бару (Қазақстан, Алматы қ., Абай даңғылы, 14). Тау-кен немесе құрылыс

жұмыстарын жүргізу кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету үшін қылмыстық-құқықтық жауапкершіліктің теориялық мәселелері; еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласындағы құқық бұзушылықтар үшін әкімшілік жауапкершілік саласындағы диссертациялар мен ғылыми зерттеулер зерделенді.

5-күн. Алматы қалалық сотына, сот төрағасы Асқар Спартакұлы Смайлов (Қазыбек би көшесі, 66) кездесу. Онда судьялармен кездесу өтті. Атап айтқанда, судьялармен тау-кен немесе құрылыс жұмыстарын жүргізу кезіндегі құқық бұзушылықтар үшін қылмыстық және әкімшілік жауапкершілік, осы құқық бұзушылық үшін біліктілік пен жаза тағайындау мәселелері талқыланды. Талқылаудан кейін судьяларға әзірленген сауалнама бойынша сауалнама жүргізілді.

6-күн. "Тұран" университеті жанындағы құқық ғылыми-зерттеу институтына бару (Сәтбаев көшесі, 16А). "Құқықтану және халықаралық құқық" кафедрасының қауымдастырылған профессоры, заң ғылымдарының кандидаты В.В. Люцикпен кездесу өтті. Кездесу барысында, тау-кен немесе құрылыс жұмыстарын жүргізу кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы қылмыстық құқық бұзушылықтарға қарсы іс-қимылдағы халықаралық тәжірибе мәселелері талқыланды. Әрі қарай тау-кен немесе құрылыс жұмыстарын жүргізу кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы мәселелермен айналысатын сарапшылар мен ғалымдармен пікір алмасу жүзеге асырылды.

Сол күні ҚР еңбекті қорғау жөніндегі республикалық ғылыми-зерттеу институтының басшыларымен кездесу өтті (Жандосов көшесі, 2, Шығыс қанаты, 4 қабат, каб. 400а және 400б), онда өнеркәсіптің тау-кен және құрылыс саласындағы жарақаттану статистикасын, осы саладағы нормативтік құжаттарды жинау және талдау; тау-кен және құрылыс жұмыстарын жүргізу кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы құқық бұзушылықтардың алдын алу және жолын кесу мәселелері, сондай-ақ қауіпсіздік және құрылыс

саласындағы қылмыстық құқық бұзушылықтардың біліктілігі мәселелері талқыланды.

7-8 күн. Алматы қаласы Полиция департаментіне (Масанчи көшесі, 57а) бару. Бұл тұста, полиция департаментінің басшылығымен танысып, сапардың мақсаты түсіндірілді және зерттеу тақырыбы бойынша қажетті материалдарды зерттеуге рұқсат алды. ҚР ҚК 277-бабы бойынша сотқа дейінгі тергеп-тексеру нәтижесінде қозғалған қылмыстық істердің тоқтатылған материалдарымен таныстырылды. Бұдан әрі ҚР ҚК 277-бабы бойынша қылмыстық істерді тергеп-тексеретін анықтаушылар мен тергеушілерге сауалнама жүргізілді.

Іссапар барысында келесі міндеттер шешілді:

- зерттеу және ресми статистика тақырыбы бойынша эмпирикалық материалдарды жинау (сауалнама жүргізу);

- тергеу және сот практикасын, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласындағы құқық бұзушылықтарға қарсы іс-қимыл саласындағы шетелдік тәжірибені талдау;

- тау-кен немесе құрылыс жұмыстарын жүргізу кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы проблемалармен айналысатын сарапшылармен және ғалымдармен кездесу.

Сарапшылармен кездесу және объектілерге бару барысында фото-түсіру жүргізілді, іссапар туралы есеп және фотосуреттер университет сайтында орналастырылды.

Есеп университеттің ЭҚЗ ҒЗИ отырысында тыңдалды.













